X. IDEM ALEXANDER III. Abbati sancti Albini [9]. [c. an. 1173. *Romæ in Angliam.*]

Reo absente non per contumaciam, Delegatus datus etiam ad diem, non restituet Actorem, licèt possessionem & dejectionem probare volentem.

[c] *Cap. 15. eod. tit. in* 1. *Compil.* & post Conc. Later. *p.* 7. *c.* 17.

COnsultationibus [c] [*Et infrà* a.] Quæsitum est, utrùm si aliquis Ecclesiâ vel possessione qualibet se asseverans absque judicio & causâ rationabili spoliatum, & à nobis ad Judices Literas obtinuerit, ut infra certum tempus restituatur sibi possessio; si constiterit Judici eum esse taliter spoliatum, possessio debeat ei restitui: cùm is, qui tenet Ecclesiam vel possessionem quam ipse requirit, antequam de Literis ipsis aliqua mentio fieret, studiorum vel peregrinationis, vel aliâ hujusmodi causâ se absentaverit, nec infra tempus præfixum [d], Judici possit suam præsentiam exhibere. † Super quo respondemus, quòd nec potest, nec debet restitutionem habere; quamvis paratus sit coram Judice Delegato, testibus idoneis possessionem & dejectionem suam probare: nisi is, qui possidet, se per contumaciam absentasset.

[d] *al.* præmissum, *in uno non multùm vetusto.*

[*a Singulorum ex ministerio susceptæ servitutis cogimur respondere; ut, si quid dubietatis vel quæstionis in mente alicujus emerserit, ab Ecclesiâ Romanâ solvatur, quæ inter alias, Domino disponente, meruit obtinere principatum.*]

¶ PITH. [9] *Albini.*] V. C. *Albani.*

[e] Cantuar. Archiep.

XI. IDEM Carnotensi [10] Episcopo [e]. [c. an. 1175. *Romæ in Galliam.*]

Delegatus Papæ in causâ sibi commissâ, jurisdictionem habet super Ordinarium, & quemcumque Majorem.

[f] *Cap. 16. eod. tit. in* 1. *Compil.* & post Conc. Later. *p.* 7. *c.* 2.

SAnè quia [f] [11] nos [*Et infrà* a.] † Tuæ quæstioni duximus respondendum, quòd Judex à nobis delegatus, vices nostras gerit; unde in causâ illa superior est & major illis, quorum causam suscepit terminandam [g]. Ideóque si Episcopus, vel alia persona quæ non sit de jurisdictione illius, in causâ, quam ei delegamus, rebellis aut contumax fuerit; secundùm qualitatem facti poterit, vel interdicti, vel suspensionis sententiâ, à Judice Delegato compelli: Ita quòd Judex secundùm negotii qualitatem temperatè procedens, Episcopo vel ingressum Ecclesiæ, vel Sacerdotale officium interdicat; aut etiam terram illius, quæ ad jurisdictionem suam pertinet, specialiter interdicto supponat.

[g] Facit *l. generaliter, cum not ff. de fidejuss. & l. si duo, ff. de solut.*

[*a In primis consulere voluisti, qualiter à nobis Judex Delegatus Episcopum, qui ei non subest, ad aliquid faciendum vel dandum compellere debeat; cùm causam, quæ inter Episcopum & Laicum vel Clericum vertitur, de mandato nostro suscepit. Id.*]

¶ PITH. [10] *Carnotensi.*] 2. V. C. *Cantuariensi.*

[11] *Sanè quia, &c.*] Junge *cap.* 21. *infr. de appellat. & cap. penult. de testib. cogend. in* 1. *Collect.*

XII. IDEM Eboracen. Archiepiscopo, & Episcopo Conventren. [c. an. 1176. *Romæ in Angliam.*]

Si primus impetravit primam Dignitatem in Ecclesiâ vacaturam, secundus impetravit certam Dignitatem ipsius Ecclesiæ cùm vacaret, & illa postmodum vacat; debetur primo, non secundo. Hoc dicit, & est notabilis decisio.

[h] *Cap. 17. eod. tit. in* 1. *Compil.* & post Conc. Later. *p.* 7. *c.* 21.

EX parte [h] N. nobis innotuit, quòd cùm ad te, frater Conventren. Episcope, nostras Literas impetraverit, ut ei Archidiaconatum, quem in Ecclesiâ tua primò vacare contingeret, assignares: R. adversarius ejus [i] alias ad te, frater Eboracen. Literas [k] impetravit, nulla de prioribus habita mentione; ut si avunculus suus Archidiaconatum, quem habebat in Ecclesiâ eadem, vellet omnino dimittere, ipsum ei faceres assignari. † Quoniam igitur si memores fuissemus, nos pro prædicto N. Literas direxisse, pro Adversario nullatenus scripsissemus: mandamus, quatenus præfato N. Archidiaconatum ipsius Ecclesiæ, (si vacat) non obstantibus posterioribus Literis, assignetis.

[i] *Hæc duo verba*, adversarius ejus, *desunt in antiquis.*

[k] *Vox*, literas, *etiam deest in antiquis.*

XIII. IDEM Eboracensi Archiepiscopo. [c. an. 1177. *Romæ in Angliam.*]

Ubi contraria voluntas Papæ non apparet, Delegatus Juris formam servare debet, & rationabiles exceptiones admittere. Joan. And.

[l] *Cap. 18. eod. tit. in* 1. *Compil.* & post Conc. Later. *p.* 42. *c.* 1.

EX parte [l] tua [*Et infrà* a.] † Quæstioni tuæ taliter respondemus, quòd si quando Judici Delegato expediat formam sibi statutam servare; debet tamen rationabiles exceptiones admittere, & in causâ juxta Juris æquitatem procedere: Nisi exprimatur in Literis nostris, quòd nullæ debeant exceptiones admitti: quod nec nos, nec Antecessores nostros credimus umquam [m] expressisse.

[m] *Vox*, umquam, *non est in antiquis.*

[*a Quæsitum est à nobis utrum, cum causam aliquam sub certa formâ committimus, Judices Delegati formam sibi commissam ita debeant sequi, quòd rationabiles exceptiones non admittant. Super quo*]

XIV. IDEM Abbati & Conventui Majoris Monasterii. [c. an. 1178. *Romæ in Galliam.*]

Delegatio facta Dignitati non expresso nomine proprio, transit ad Successorem.

QUoniam Abbas [n] Leicestriæ, qui susceptò mandato nostro, Partibus diem ad agendum præfixit, Abbatem Vincestriæ de novo substitutum Judici præmortuo, illi mandato nostro porrecto: quia sub expressis nominibus locorum & non personarum commissio emanavit, sibi socium in causæ cognitione adjunxit; Nos sententiam illorum (sicut est justa) ratam & firmam habemus.

[n] *Cap. 19. eod. tit. in* 1. *Compil.* & post Conc. Later. *p.* 46. *cap.* 4.

XV. IDEM [12]. [c. an. 1179. *Romæ in Galliam.*]

Si quæstionem de Jure præsentandi Papa delegat appellatione remotâ, & sub ea formâ, ut Delegatus ad præsentationem ejus, ad quem viderit pertinere, ordinet Ecclesiam; per hoc non habet instituere, sed pronunciare: & is, ad quem pertinet, instituet: & si juri suo detrahitur, licitè appellat.

[o] *Cap. 20. eod. tit. in* 1. *Compil.* & post Concil. Later. *p.* 47. *cap.* 3. alteram.

SUper eo [o] verò, quod subjungere voluisti, si de præsentatione Presbyteri inter aliquos quæstione suborta causam contigerit delegari alicui sub hac formâ, ut si constiterit jus de quo agitur, ad Partem alteutram [p] pertinere, ad præsentationem ejusdem de persona idonea ordinet Ecclesiam appellatione remotâ; an liceat Delegato Judici, inscio diœcesano Episcopo, vel Archidiacono vel Archipresbytero reclamante, præsentatum sibi Clericum in possessionem Ecclesiæ mittere: & an si Archipresbyter, vel Archidiaconus, vel Episcopus ad quem institutio pertinet, appellaverit [q], eorum sit appellationibus deferendum. † Hoc tuam volumus Discretionem tenere, quòd licèt quæstionem, quæ de præsentatione vertitur, appellatione remota committamus alicui terminandam; non tamen est nostræ intentionis diœcesano Episcopo, Archidiacono vel Archipresbytero, præjudicium generare: ideóque præfentandus est illi, qui instituendus fuerit [r], & tenebit eorum appellatiò, si videntes Juri suo detrahi duxerint appellandum; quia non illis [s], sed Partibus inter quas causa commissa est, appellationis remedium est sublatum.

[p] appellavenit.

[q] est.

[r] illi, *scilicet Episcopo, Archidiacono, vel Archipresbytero.*

[s] illius.

¶ PITH. [12] *Idem.*] *Cenomanensi Episcopo.*

XVI. IDEM [13]. [c. an. 1180. *Romæ in Galliam.*]

Si causa simpliciter est delegata duobus, sententia unius non tenet.

[t] *Cap. 21. eod. tit. in* 1. *Compil.* & post Concil. Later. *p.* 50. *c.* 26.

CAusam [t] matrimonii, quæ inter I. mulierem & Blanchacium [14] agitari dignoscitur, Furolienſi [u] & Vapicenensi [15] Episcopis nos meminimus commisisse: quibus eam viro restitui mandantibus; vir mulierem cruciatibus & flagellis adeò affecit, quòd invita & coacta inter se & virum suum confessa est parentelam, sicque factum est, quòd ad judicium unius eorum dimisit eamdem. [*Et infrà* a.] † Discretioni vestræ mandamus, quatenus si inveneritis quòd præfatus B. dictam I. ad judicium solummodo alterius prædictorum [x] à se separasset (quia cùm causa duobus committitur, sententia unius non tenet) ipsum ut eamdem mulierem sicut uxorem suam benignè recipiat, & maritali affectione [y] pertractet, monitione præmissa cogatis. Si qui tamen apparuerint, qui (postquam ab eo recepta fuerit) matrimonium ipsorum velint, & legitimè possint impetere; causam audiatis, & fine Canonico terminetis.

[u] *al.* Toronien. & Napolien. *al.* Torojulien. Vide *l. fulius, §. sed si ii, ff. de furt.* Glos. & Doctor. *in auth. de fidejuss. §.* 1.

[x] Vide *l. quemadmodum, cum Gl. C. de agric. & cens. lib.* 11.

[y] affectu.

[*a Quæ quinque filios ex eo dicitur genuisse, & quatuordecim annis sine aliqua quæstione secum permansisse. Unde quoniam matrimonium in Ecclesiâ Dei adeo magnum Sacramentum comprobatur, quòd sine rationabili & evidenti causâ dissolvi non debet, præsertim cum non ab homine, sed à Deo sit institutum:*]

¶ PITH. [13] *Idem.*] *Arelatensi Episcopo, & Sanctæ Mariæ in Via latâ Diacono Cardinali.*

[14] *J. mulierem & Blanchacium.*] *Ermangardam & Blasium.*

[15] *Furolien. & Vapicenensi.*] *Forojulienſi & Vapincenſi.*

XVII. IDEM Oxonen. & Vinto. Episcopis [16], & Abbati Herfor. [17] [c. an. 1180. *Romæ in Angliam.*]

Delegatus, qui est dominus Impetrantis, recusari potest.

[z] *Cap. 4. qui filii sint leg. in* 1. *Compil.* Adde *cap.* 3. *infr. de dolo & contum.*

CAusam [z] [18], quæ inter F. & R. de nativitate Agathæ vertitur, vobis, fratres Episcopi, & London. Episcopo commissimus terminandam. Verùm quoniam idem F. præfatum Londonen. Episcopum habebat suspectum, pro eo quòd dominus est prædicti R. ipsum amovendum, & te fili Abbas loco ipsius [a] duximus subrogandum.

[a] illius.

¶ PITH. [16] *Oxonensi & Vintonien. Episcopis.*] V. C. *Conventrien. Episcopo.*

[17] *Abbati Herfor.*] *Abbati Herfordensi.* V. C. *Abbati Huom.*

[18] *Causam &c.*] Junge *cap.* 4. *qui fil. sint legit. & cap.* 3. *de dol. & contum.*

XVIII.

XVIII. IDEM [19]. [c. an. 1180. *Romæ.*]

A Subdelegato Delegati Papæ, qui subdelegavit non in totum, non ad Papam, sed ad ipsum Delegatum appellari debet.

[b] *Cap. 1. eod. tit. in* 11. *Compil.*

CUm te [b] consulente [20]: *Et infrà.* Si super causâ, quæ tibi ex nostra Delegatione committitur, à personis Ecclesiasticis, unà vel pluribus, quibus (ut parcas laboribus Partium & expensis) cognitionem ipsius causæ & testium examinationem (sententiâ tibi reservatâ) committis, appellatio fuerit interposita; hujusmodi appellationis intuitu causam ipsam indefinitam relinquere teneris.

¶ PITH. [19] *Idem.*] *Cantuariensi Archiepiscopo.*

[20] *Cum te consulente.*] Vid. *cap.* 27. *infr.*

[c] Innocentius III.

XIX. LUCIUS III [c]. Cantuarien. Archiepiscopo, & ejus Suffraganeis. [c. an. 1183. *Romæ in Angliam.*]

Morte Delegantis, non expirat jurisdictio Delegati, coram quo lis erat contestata.

[d] *Cap. 22. eod. tit. in* 1. *Compil.* & post Concil. Later. *p.* 7. *c.* 22.

RElatum est [d]: *Et infrà.* † Nos itaque consultationi vestræ respondemus, quòd si fuerit ante prædecessoris nostri obitum contestata; mandatum morte Mandatoris nullatenus expiravit. Si verò ante litis contestationem decessit; non est à Judicibus, quos delegaverat, ex delegatione hujusmodi procedendum.

XX. URBANUS III. de Vvelebec & de Olfesion. [21] Abbatibus. [c. an. 1186. *Romæ in Angliam.*]

Si Delegatus citavit ante mortem Delegantis, perpetuata est ejus jurisdictio: Et appellationi renunciat, qui coram Judice, à quo appellavit, litem prosequitur.

[e] *Cap. 23. eod. tit. in* 1. *Compil.* & post Concil. Later. *p.* 48. *c.* 3.

GRatum gerimus [e] [22], [*Et infrà* a.] Sanè consuluit nos Devotio vestra, an ante obitum Delegantis propositio citationis edicto, lite verò post mortem contestata, nihilominus debeat in causâ procedere Delegatus: Et utrùm is intelligatur appellationi renunciasse, qui, eâ interpositâ, ad producendos testes inducias postulavit, & demum productioni & allegationi renuncians, attestationes petiit solenniter publicari † Nos autem inquisitioni tuæ taliter respondemus, quòd cùm in casu priori citatione factâ, negotium sit quasi cœptum: & maximè si Delegatus non sit certus de obitu Delegantis; potest & debet in causâ procedi; tenebitque quod justitiâ fuerit prævia definitum. In secundo verò casu videtur ab appellatione recessum, si secundùm ea quæ præmissa sunt, eum, qui appellaverit, constiterit processisse.

[*a Et acceptum, quòd in negotiis vestræ Discretioni commissis debitam curam impenditis; & in iis, quæ ad dubitationem faciunt, pro gravitate officii vestri consuluram Sedis Apostolicæ postulatis.*]

¶ PITH. [21] *Vvelebec & de Olfesion.*] Anton. Augusta. *cap.* 25. *tit.* 13. *col.* 1. *pag.* 30. *B.* Vvelleber. & de Olecen.

[22] *Gratum gerimus.*] Vide *l. & quia, ff. de jurisdict. & cap.* 25. *infr. de testib.*

XXI. CELESTINUS III. [c. an. 1194. *Romæ.*]

Si causa committitur tribus Delegatis cum clausulâ, quòd si non omnes, &c. priusquam appareat de impotentia tertii, duo procedere non possunt: Et si procedunt, nihil agunt. Hoc dicit usque ad §. adjicimus.

[f] *Cap. 3. eod. tit. in* 11. *Compil. Alia loca in quibus sunt cetera fragmenta hujus cap. indicant hic Glossa.*

[g] nec, *in quodam vetustissimo.*

[h] Facit ad hoc Glossa in *l. magistros, C. de Professor. & Medic. lib.* 10

[i] cognitiones.

[k] *In quibusdam manuscr. ita:* duo vestrum nihilominus, &c.

[l] *al.* de.

mittitur duobus, eo appositò, ut si ambo interesse nequiverint, alter nihilominus exequatur.

Si Reus coram Delegato objicit excommunicationem Actori, quam non probat infra tempus debitum; auditur Actor: Si verò probat; Delegatus absolvet Actorem, si excommunicatus est propter causam sibi commissam: si propter aliam; ad Excommunicatorem suum illum remittet: qui si non vult eum absolvere; Delegatus Papæ eum absolvet, nisi sit de casibus Papæ reservandis. Hoc dicit.

§. 2. Sexta nobis propositâ ex parte tua quæstio continebat, quòd cùm aliquibus Judicibus causa committitur, & quandoque contingit, quòd Reus Actori objicit, quòd stare non potest in judicio, utpote vinculo excommunicationis adstrictus, si Reus non velit statim eum probare excommunicatum, sive non possit: an Actor nihilominus audiri debeat, donec super eo, quod objicitur, rei veritas fuerit patefacta? † Hanc dubitationem taliter removemus [m], quòd si ille, qui tale quid objicit [n], statim, vel infra terminum competentem non probaverit legitimè, quod intendit; Actor permitti debet, ut sine offendiculo quolibet, audiatur. Cetertim, si vel ex confessione Actoris, vel alio [o] quolibet modo legitimè constiterit esse Actorem vinculo excommunicationis adstrictum; à Judicibus Delegatis secundùm formam Ecclesiæ valet absolvi, ita ut si propter aliam justam causam & evidentem ab Ordinario Judice vel Delegato excommunicatus fuerit, ad Excommunicatorem debet absolvendus remitti: qui [p] si malitiam adhibuerit, Delegati Judices id ritu [q] Ecclesiastico liberè exequantur; dummodo non sit tale genus excommunicationis illius, cujus absolutio Sedi Apostolicæ reservetur. Explorati siquidem Juris existit, ut Delegatis Judicibus, quibus principale committitur, & accessorium committatur.

[m] *al.* amovemus.

[n] *al.* taliter tale quid objicit.

[o] aliquo.

[p] *Scilicet excommunicator.*

[q] *al.* de ritu.

Absolutus à Delegato super causâ, pro qua fuerat excommunicatus, coram Excommunicatore parebit, seu respondebit super illa causâ; nisi sit alteri delegata: & si Excommunicator malitiosè distulerit; Delegatus, qui absolvit, cognoscet. H. d.

§. 3. Si verò ab his fuerit præstito juramento, quòd stabit mandato Ecclesiæ, absolutus: rursus interrogas, an coram eisdem Delegatis [r], vel Ordinario, à quo excommunicatus extitit, teneatur super eadem causâ, pro qua excommunicatus fuerat, respondere, & quorum debeat judicio vel mandato stare? † In quo casu taliter respondemus, quòd coram ipsis Excommunicatoribus super illa causa pro qua fuerat excommunicatus, stare debet, & eorum servare mandatum: nisi specialiter fuerit illud aliis Judicibus [s] à Sede Apostolica delegatum. Quòd si Excommunicatores malitiosè distulerint: tunc Delegati eamdem jurisdictionem, quam in principali, & in accessorio exercebunt.

[r] *Qui paulò anteà absolverunt eum.*

[s] *Vox*, Judicibus, *deest in omnibus manuscr. & in uno ita:* nisi specialiter illud fuerit. *In alio vetustissimo ita:* nisi specialiter fuerit istud negotium, &c.

[t] *al.* Cephaluden.

XXII. INNOCENTIUS III. Rhegin. Archiepiscopo, & Episcopo Cephadulen. [23] [an. 1198. *Romæ in Calabriam.*]

Si causa simpliciter delegatur tribus, duo sine subdelegatione tertii procedere non possunt. Quòd si fecerint, ab eis poterit appellari. Idem si sunt dati cum clausulâ, quòd si non omnes: non enim valet processus duorum, tertio inconsulto. Hoc dicit, comprehendendo utrumque intellectum.

[u] *Cap. 1. eod. tit. in* 111. *Compil.*

CUm causâ [u], quæ vertitur inter Montis Regalis, & Rosanen. Archiepiscopos, super quibusdam decimis, Panormitano & Capuano Archiepiscopis, & tibi fratri Rhegin. commissa fuisset à nobis, sine debito terminanda; prædictus Archiepiscopus Montis Regalis (sicut accepimus) ad primam Panormitani & Capuani Archiepiscoporum citationem accessit, in quorum præsentia excipiendo proposuit, quòd pro duabus causis eorum non deberet stare judicio: tum quia ipsa causa tribus fuerat Judicibus delegata, & idem [x] ab illis duobus tantum (te frater Rhegin. inconsulto, nec vices tuas super hoc committente) ad judicium fuerat evocatus: tum quia ante ipsorum citationem & notitiam Literarum, pro eadem causa nuncium suum ad Apostolicam Sedem transmiserat, in quo Decretalem Alexandri Papæ [y] præd. nostri sibi affirmabat apertius suffragari. At iidem Archiepiscopi exceptiones ipsius nolentes admittere, contra eum, ut responderet, interlocutoriam sententiam protulerunt: propter quod ad Sedem Apostolicam appellavit: [*Et infrà* a.] † Fraternitati vestræ mandamus, quatenus si vobis constiterit prædictos Archiepiscopos exceptiones prædictas nullatenus admisisse: non obstante eo, quod per ipsos factum est, decimas ipsas, quibus prædictus Montis Regalis Archiepiscopus se postquam nuncius suus propter hoc ad Sedem Apostolicam accesserat, asserit spoliatum, præcipuè cùm eaſdem, tam sibi, quàm Ecclesiæ suæ à Sede Apostolica asserit confirmatas, sive per laicalem Potentiam, sive per eosdem Judices factum fit, cum fructibus indè perceptis restitui faciatis [z]: audientes postmodum quantùm de Jure poteritis, quidquid fuerit quæstionis.

[x] ipse.]

[y] Hanc habes, *infrà c. ad hæc sicut, de appell.*

[*a Nos igitur prædictorum inquisitionem, & decisionem Canonicam vestræ Discretionis examini committentes.*]

¶ PITH. [23] *Cephadulensi.*] *Cephaludensi.* Extat *pag.* 252. 53. 54. *epist. Innocent.*

[z] Vide *l. quemadmodum, cum Gl. C. de agric. & cens. lib.* 11.